

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 20 юли 2023 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Павлина Панова

Членове: Мариана Карагьозова-Финкова

Константин Пенчев

Филип Димитров

Таня Райковска

Надежда Джелепова

Атанас Семов

Красимир Влахов

Янаки Стоилов

Соня Янкулова

при участието на секретар-протоколита Гургана Иванова разгледа в закрито заседание на 20 юли 2023 г. конституционно дело №12/2023 г., докладвано от съдия Янаки Стоилов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 12.07.2023 г. по искане на президента на Република България за установяване на противоконституционност на т. 2 от Решение за изменение на Решение за приемане на процедурни правила за условията и реда за предлагане на кандидати за председател на Сметната

палата, представяне и публично оповестяване на документите и изслушването на кандидатите в Комисията по бюджет и финанси, както и процедурата за избор от Народното събрание (обн., ДВ, бр. 55 от 2023 г.; изм., бр. 56 от 2023 г.) и за уреждане на последиците от Решение №5 на Конституционния съд от 2023 г. по конституционно дело №5 от 2023 г., прието от 49-ото Народно събрание на 7 юли 2023 г. и обнародвано в ДВ, бр. 59 от 11 юли 2023 г.

Вносителят излага три групи съображения за противоконституционност на оспорената част от акта на Народното събрание (Решение от 7 юли 2023 г.).

В първата той твърди, че е налице „нарушение на принципа за законност в действията на народните представители“, като оспореното Решение на Народното събрание по т. 2, прието на 7 юли 2023 г., с което е определен заместник-председател на Сметната палата да изпълнява правомощията на председател на Сметната палата до избор на нов, противоречи на чл. 4, ал. 1 и чл. 67, ал. 2 от Конституцията. Според вносителя решението в оспорената част е прието без валидно правно основание, тъй като народните представители са се позовали на чл. 19, ал. 2 от Закона за Сметната палата, който им позволява да определят един от заместник-председателите на Сметната палата за изпълняващ длъжността председател до избирането на нов председател, но тази хипотеза се отнася само до случаите на предсрочно прекратяване на мандата на председателя. Той смята, че такава хипотеза обаче не е налице, защото с Решението си от 7 юли 2023 г. Народното събрание не прекратява предсрочно мандата на председателя на Сметната палата и следователно няма основание да определи заместник-председател за временно изпълняващ длъжността председател.

Втората група съображения на вносителя се отнасят до „неизпълнение на решение на Конституционния съд (нарушение на чл. 151, ал. 2 от Конституцията на Република България)“. Твърди се, че последиците от приемането на противоконституционен акт не биха могли да бъдат уредени преди да са възникнали, т.е. преди решението на Конституционния съд, в случая Решение № 5/22.06.2023 г. по к. д. № 5/2023 г. да е влязло в сила. В тази част на искането е описана последователността от действия, предприети от Народното събрание: оспореното тук решение е прието на 7 юли 2023 г., същия ден, в който е обнародвано в Държавен вестник Решението на Конституционния съд за обявяване за противоконституционно решението на Народното събрание от 20.01.2023 г., което решение на Конституционния съд влиза в сила на 11 юли 2023 г, както изисква чл. 151, ал. 2 от Конституцията.

Вносителят изтъква, че Народното събрание е приело т. 2 от Решението от 7 юли 2023 г. в нарушение на Решение №5/2023 г. на Конституционния съд, с което Съдът е обявил за противоконституционно Решението на Народното събрание от 20 януари 2023 г. за освобождаване от длъжност на Цветан Цветков като председател на Сметната палата, тъй като обявените за противоконституционни ненормативни актове, каквото е посоченото решение на Народното събрание от 20 януари 2023 г., съгласно актуалната практика на Конституционния съд са невалидни от момента на тяхното приемане или издаване. В искането се посочва, че Решение №5 от 2023 г. на Конституционния съд действа, като с обратна сила заличава освобождаването на Цветан Цветков и той, считано от влизането на решението на Конституционния съд в сила, остава „да изпълнява поста“ или до избирането на нов председател, или до настъпване на някое от обстоятелствата, които са годни да мотивират прекратяване на мандата му

съгласно Закона за Сметната палата. По тази причина, посочва още вносителят, „като определя временно изпълняващ длъжността „председател на Сметната палата“ при наличието на титуляр на поста, който не е отстранен на валидно правно основание, Народното събрание не само че не урежда последиците от Решение №5 на Конституционния съд, но изобщо не се съобразява с тях“.

Третата група съображения за противоконституционност в искането се отнасят до „нарушение на принципа на независимост на Сметната палата (чл. 91, ал. 1 от Конституцията)“. Обосновава се противоречие с чл. 91, ал. 1 от Конституцията, защото „самостоятелността в конституционната уредба на Сметната палата и естеството на възложената ѝ от Конституцията функция явно навеждат на извода, че органите на Сметната палата трябва да се ползват с независимост спрямо формираното в Народното събрание политическо мнозинство...“.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от оправомощен субект по смисъла на чл. 150, ал. 1 от Конституцията и има изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Искането е за установяване на противоконституционност на акт на Народното събрание съгласно чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

По предмета на искането (т. 2 от цитираното решение на Народното събрание от 7 юли 2023 г.) Конституционният съд не се е произнасял с решение или определение за недопустимост, поради което не е налице

отрицателната процесуална предпоставка, която да изключва допустимостта му (чл. 21, ал. 6 ЗКС).

Предвид гореизложеното Конституционният съд приема, че искането на президента на Република България следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС Съдът с оглед на предмета на делото приема, че следва да конституира като заинтересувани институции Народното събрание, Министерския съвет, министъра на правосъдието и Сметната палата.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на президента на Република България за установяване на противоконституционност на т. 2 от Решение за изменение на Решение за приемане на процедурни правила за условията и реда за предлагане на кандидати за председател на Сметната палата, представяне и публично оповестяване на документите и изслушването на кандидатите в Комисията по бюджет и финанси, както и процедурата за избор от Народното събрание (обн., ДВ, бр. 55 от 2023 г.; изм., бр. 56 от 2023 г.) и за уреждане на последиците от Решение №5 на Конституционния съд от 2023 г. по конституционно дело №5 от 2023 г., прието от 49-ото Народно събрание на 7 юли 2023 г. и обнародвано в ДВ, бр. 59 от 11 юли 2023 г.

Конституира като заинтересувани институции по делото: Народното събрание, Министерския съвет, министъра на правосъдието и Сметната

палата, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се дава 14-дневен срок да представят писмени становища по предмета на делото.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането с указание, че може да представи допълнителни съображения в 14-дневен срок.

Председател: Павлина Панова